

Matias Mäkynen sd ym.

Kirjallinen kysymys ajokokeen suorittamisen edellytyksistä

Eduskunnan puhemiehelle

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom suunnittelee lakkauttavansa vuodesta 2027 alkaen useita palvelupisteitä, joissa voi suorittaa teoria- ja ajokokeita sekä hoitaa ajokortti- ja lupa-asioita. Palvelupisteiden määrää on tarkoitus vähentää 77:stä 43:een. Pohjanmaalla tämä koskee muun muassa Kristiinankaupungin ja Pietarsaaren yksiköitä. Uudellamaalla muun muassa Loviisan palvelupistettä ehdotetaan lakkautettavaksi.

Kun välimatkat palvelupisteisiin pitenevät, ajokokeiden suorittamisesta tulee hankalampaa ja kalliimpaa, mistä kärsivät erityisesti nuoret, opiskelijat ja kuljetusalan ammatillista koulutusta tarvitsevat henkilöt. Matkakulujen kasvu ja odotusaikojen pidentyminen voivat johtaa opintojen viivästymiseen ja vaikeuttaa työllistymistä. Myös monien ajokortti- ja lupa-asioden hoitaminen vaikeutuu.

Palvelupisteiden lakkauttaminen kaksikielisillä paikkakunnilla voi myös merkittävästi heikentää ruotsinkielistä palvelua. Pietarsaaren seudun kannanoton mukaan Traficomlin linjaukset muodostavat konkreettisen riskin sille, että kielellisten oikeuksien toteutuminen käytännössä voi heikentyä, vaikka palvelujen tulisi olla yhdenvertaisesti saatavilla molemmilla kansalliskielillä.

Siksi Traficomlin tulisi ensimmäisenä askeleenaan keskeyttää nyt käynnissä oleva tieliikenteen tutkinto- ja lupapalveluja koskeva avoin tarjouskilpailu. Viranomaisen tulisi yhdessä hallituksen kanssa pohtia kuntien ja opetuksen järjestäjien esittämää laajamittaista kritiikkiä. Leikkauksen laajuutta ja tarjouskilpailun kriteerejä on tarkistettava.

Traficomlin palvelupisteiden lakkauttaminen ei ole erillinen ilmiö. Monet valtion viranomaiset ovat viime vuosina lakkauttaneet paikallisia palvelupisteitään. Muun muassa Kansaneläkelaitos, Verohallinto ja entisten maistraattien tehtäviä hoitava Digi- ja väestötietovirasto ovat vähentäneet fyysistä läsnäoloaan. Palvelupisteiden määrän vähentyminen johtaa välimatkojen pidentymiseen ja siihen, että valtion palvelut käytännössä katoavat monilta pieniltä ja keskikokoisilta paikkakunnilta.

Digitalisaatio on kyllä vähentänyt tarvetta palvelupisteillä asioimiseen ja helpottanut monien asioiden hoitamista. Samalla on syytä todeta, että joitain asioita, kuten ajokokeita ja siviilivihkimistä, ei voi hoitaa digitaalisesti. Lisäksi on väestöryhmiä, jotka eivät eri syistä pysty käyttämään digitaalisia palveluja, ja jotka siitä syystä tarvitsevat riittävän lähellä sijaitsevia kasvotusten annettavia palveluja.

Kirjallinen kysymys KK 32/2026 vp

Naapurimaassamme Ruotsissa monia viranomaisia on vuodesta 2012 lähtien koottu yhteen Valtion palvelukeskukseen yhteisen palvelupisteen periaatteen mukaisesti. Valtion palvelukeskus tarjoaa hallinnollisia palveluja viranomaisille sekä valtion paikallispalveluja kansalaisille ja yrittäjille. Palvelukonttorit tarjoavat neuvontaa ja palveluja Ruotsin työnvälitykselle, vakuutuskassalle, maahanmuuttovirastolle, eläkevirastolle ja verovirastolle. Lisäksi Valtion palvelukeskus toimii valmiudesta ja varautumisesta vastaavana viranomaisena taloudellisen turvallisuuden osalta.

Sen sijaan, että jatkamme valtion eri palvelupisteiden lakkauttamista, Suomen tulisi siirtyä Ruotsin valtion palvelukeskusta vastaavaan malliin. Tämä on tärkeää myös valmiuden ja varautumisen kannalta, koska fyysisillä palvelupisteillä on keskeinen rooli sen varmistamisessa, että valtion maksatukset, kuten eläkkeet ja lapsilisät, toimivat myös kriisitilanteissa ja korotetun valmiuden aikana.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Miten hallitus arvioi lakkautusten vaikuttavan ajokokeen suoritusmahdollisuuksiin niillä paikkakunnilla, joita ne koskevat, ja

onko hallitus harkinnut muita malleja, joilla valtion palvelujen saatavuus ympäri maata voitaisiin varmistaa, erityisesti sellaisten palvelujen osalta, joita ei voi digitalisoida?

Helsingissä 13.2.2026

Matias Mäkynen sd
Johan Kvarnström sd
Anette Karlsson sd